

ne bilo v prid državi in njenim delom. (Živahni medklici.) Vsekakor je popolnoma nemogoče, da skušamo ta vprašanja rešiti v vojnem času. Ako pa zgoraj označene tendence hočejo izsiliti to, kar bi moglo nastati le od znotraj po volji celotne države, s pomočjo naših sovražnikov potem mirovnih pogojev, potem moramo take namene kar najodločnejše obsoditi in zavreči. (Živahno ploskanje pri Nemcih, ugovori pri Čehih.) Kronovine so historične oblike, preko katerih bi ne mogla biti nobena obligatorna izgradba naših ustavnih uredb. (Živahni medklici pri Čehih in Jugoslovanih.) Madžarska javnost naj bo pomirjena. Avstrijska vlada nima nobenih načrtov, ki bi tangirali integriteto ogrske države ali mogli kršiti z ustavnimi zakoni ugotovljeni dualizem. Avstrijska vlada odklanja vse take aspiracije. To z njo povdarjam in sem mnenja, da bi morala biti ta zadeva že definitivno spravljenjena z dnevnega reda. (Burni ugovori pri Čehih in Jugoslovanih.)

S tem se je cesarska vlada postavila na edino pravo stališče, da mora Avstro-Ogrska v ustavnem oziru ostati takaka, kakoršna je, da morajo biti torej ohranjene kronovine in da se ne sme uresničiti tisto od gotovih hujšakcev zaželjeno združenje Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki bi pomenilo le konec skupnosti avstrijske domovine. „Jugoslovanska“ država bi bila začetek razdrobljenja Avstrije in zato je le naravno, ako se cesarska vlada proti tej nakani brani. Ljudstvo tega združenja ne mara. Naši vojaki pa tudi zato niso svoje krvi prelivali, da bi potem Angleži in Italijani, Rusi in Srbi, Francozi in Japonci o naših notranjih zadevah razpravljali, kakor zahtevajo to „jugoslovanski“ hujšakci. Sami si bomo uravnali svoj dom, to pa na podlagi nerazrušljivosti Avstrije!

Razno.

Ormoška okolica. Piše se nam: Vsak dan se pišejo po časniki, najraznovrstnejše novice, pa takih kakršne hočem danes jaz poročati, se ni prinesel noben list. Kakor drugod se tudi na Rušču nahajajo osebe, ki so vse drugo preje, kakor pa človek, oziroma ženska. V polovici meseca, ko dobi podporo prisika in razgraja po gostilnah, in potem ko je kaj okroglega pri kraju, posnema tiste, ki se jim, kar vidi, prime na prste. To in tudi to še ni zadosti; povrh še pa opravlja druge ljudi dolžeč jih često napak, ki jih največ najde na sebi. Pozivljam, naj omeni vse tiste z imenom, ako jih je kdaj videla, ako pa ne, pa naj molči, kajti drugače bi se ji znalo kaj pripetiti, kar ji ne bi bilo po godu. Popotnik.

Najdeni denar. Piše se nam: „Našel sem denar pri „Elefantu“ v Ptuj. Kdor je denar izgubil, naj se oglasi pri mestni policiji, kamor sem denar oddal. Karl Lesjak, berač.“ — Pač pošteni najditelji; vkljub temu, da je revež in berač, ni prikril najdenega denarja. Vsa čast!

Urad za oblačenje v Ptuj (mestna hiša, III. nadstropje) nam poroča: Občinstvo se opozarja, da je drenanje za dobavne liste (Bezugscheine) za obleko in perilo za sedaj popolnoma brezpametno, ker trgovci itak nimajo nobenega blaga. Občinstvo si dela s tem le pota in troške, kajti za listek za vsaki kos perila se mora plačati 20 vin., za listek za obleko pa celo 50 vin. Opozarja se tudi nato, da nikdo ne dobi takega listka, kdor nima seboj potrdilo občinskega predstojnika, da res v dotični občini stanuje.

Cerkvena tatvina. V frančiškanski cerkvi v Mariboru bil je ukraden jako bogato okinčani bronasti križ s posrebrenim Kristom in napisom.

Darilo. Iz Ormoža se poroča: G. distriktni zdravnik dr. Al. Heiss daroval je ob priliki svojega odlikovanja z vojnim križcem 2. razreda za civilne zasluge za našim Ruskim vojnovojske naše vojske 100 kron.

Za splošno zavarovanje živine na Štajerskem. Nemški poslanec v. Pantz se je pri namestniku grofu Clary-ju pritožil proti temu, da bi se iz t. zv. „živinske kupčije v St. Marxnu“ doseženi, na deželo Štajerske odpadli dobiček od 1-1 milijona kron kot tekoči kapital podružnice Štajerske živinske vnovčevalnice uporabljal. Ta svota naj bi se vporabila za uresničanje splošnega živinskega zavarovanja v štajerski deželi. V ta namen bi se moralo vporabiti tudi iz ogrske razlike cen nabrani temeljni sklad, ki znaša gotovo še nad 300 milijonov kron, v kolikor bi razmeroma odpadel na našo deželo, čeprav vlada doslej o tem še ni ničesar poročala. — To je enkrat pametni predlog! Živinska vnovčevalnica si je menda že dovolj milijonov nakupila. Zdaj naj bi kmetom enkrat tudi kaj pustila! In živinsko zavarovanje bi bila res prepotrebna stvar. Nemškemu poslancu Pantzu gre za to prizadevanje pač vsa hvala. Naši spodnještajerski poslanci se seveda za take gospodarske zadeve prav malo brigajo; oni se prepirajo raje za „jugoslovansko“ državo, ki ne bode nikoli uresničena.

V Gradcu se je raznim trgovcem s sadjem zaradi navijanja cen in ponarejanja transportnih listov odtegnilo pravico kupčije s sadjem. Tako je prav! Sleparije in odiranja mora biti enkrat konec!

Vjeti tatovi. Infanterista Franc Goldmann in Leopold Hofrichter, ki sta se peljala z nekim transportom v Ljubljano, bila sta od nekega stražnika v Mariboru zasačena, ko sta hotela ravno 50 kil ukradenega sladkorja za 400 kron prodati. Sladkor sta bila na voznji iz Dunaja iz nekega vagona ukradla.

Iz Drave potegnil je prevoznik Johan Temmerl mrliča iz sv. Roka pri Ptuj. Prirojenega usnjarskega pomočnika Johana Kores. Nesrečnejš je brzokone v pijanosti v Dravo skočil.

Vlom na gori sv. Uršule. Iz Slov. Gradca se nam piše: Gorski potniki na prekrasno goro Sv. Uršule našli so tamošnjo varstveno koč planinskega društva „Karawanken“ vlomljeno. Razven zaloge petroleja in sveč za zimске obiskovalce in nekaterih ostankov živil (koča ni z živili obložena!) manjkal je veliki del odej in posteljnega perila. Odeje („kocene“) so sive in je vpisano nanje ime „Alpenvereinsgau Karawanken.“ Kdor bi dognal tata, dobi 100 kron nagrade.

* * *

Darilo. Iz Koroškega se nam poroča: Grof Artur Henckel v. Donnersmarck na gradu Wolfsberg izročil je deželnemu predsedniku zopet 5000 kron za sklad koroških vdov in sirot. Čast mu!

Starka sežgana. Iz Eitwega se poroča: 76 letna vžitkarica Elizabeta Eberhard je kuhala svinjsko krmo. Prišla je s svojo obleko ognju preblizu. Obleka se je vnela in starka je pridobila tako težke poškodbe, da je morala po dvanajdnem, hudemu trpljenju umreti.

Vtonila je hišna posestnica Pavlina Konrad v Weitensfeldu. Bila je jako spretna postrežnica bolnikov. Šla je v Kaindorf k neki bolni posestnici; spotoma padla je pa v Krko in je vtonila.

Samomor starke. 70 letna soproga bivšega mesarja Stossierja v Lerchenfeldu v Celovcu je skočila v vodo in vtonila. Nesrečnica je že enkrat vsled živčne bolezni poskusila samomor. Pred par leti se je tudi njena hčerka ustrelila.

Italijanski vjetnik ustrelen. Iz Celovca se poroča: Neki italijanski vojni vjetnik, ki je bil dodeljen delavskemu oddelku v Maria-Rainu, je pobežnil. Ker se je zasledujočim orožnikom vpri, so ga ti na begu ustrelili.

Tatvina. Iz Beljaka se poroča: Iz železniskega voza ukradli so neznani tatovi sedem kist marmelade. Dva mlada fantiča, ki sta sumljiva tatvine, so že zasačili. Sumi se pa, da so nadaljne tatvine izvršili ruski vojni vjetniki!

* * *

Bankovci v burji. Antonija Stradi iz Kopra je 14. t. m. prišla v Trst po opravkih. S seboj je imela 550 kron v bankovcih po 10 in 20 K in eden za 50 K. Ta denar je nezavist spravila v nedrije. Medpotoma so ji pa bankovci počasi zlezli pod pasom nizdoli in ko je prišla na trg Ponterosso, so začeli drug za drugim leteti od nje. Za njo je šla neka Roza B., ki je začela bankovce lepo tiho pobirati. Tedaj pa potegne burja in bankovci sfrče po zraku. Priskočili so postrežljivi ljudje, lovili bankovce in jih izročali Rozi B., ki jih je z veseljem sprejemala. Tedaj se obrne tudi Antonija Stradi, potiplje v nedrije in zastoka; njene bankovce je nosila burja po zraku. Hiti nazaj, išče, pripoveduje. Ljudje so ji pokazali žensko, katere je pobirala leteče bankovce. B. je šla sedaj takoj na policijski urad in izročila 220 K. Vmes pa ni bilo edinega 50 kronskega bankovca, a med radovedneži, ki so sledili obema ženskama, je bil tudi nekdo, ki je bil našel prav ta bankovec in ga izročil B. Seveda se je oglašil in sedaj se je začelo za B. ostro izpraševanje. Kmalu je bila v zadregi in med solzami in prošnjami je izročila še 230 K. Lastnica je torej dobila nazaj 450 K, ostalih 100 je pač odnesla — burja.

Koliko velja za zimo moški? Poznejšim rodovom v občudovanje in sedanjim za spomin naj konstatiramo, koliko stane, ako se hoče moški obleči za zimo in to po srednjih cenah, ki se blišče po izložbah mestnih trgovin. Evo jih: Obleka, to je hlače, suknjič in telovnik 300 K, čevlji 85 K, klobuk 20 K, suknja 300 K, spodnje zimske hlače 28 K, trikojopi 28 K, srajca 18 K, ovratnik 2 K, ovratnica 4 K, nogavice 18 K, rokavice 12 K in robec 1 K. **Skupno tedaj 816 K za enkrat obleči in to iz mnogo slabšega blaga, kakor preje!** Povdarjeno pa bodi, da so te cene računjene za nižji stan in se prodaja po takih cenah le „pofel“. Z ženskami je seveda še mnogo slabše. In kaj poreče k temu komisija za presojevanje cen? Nič! Potrdi jih, „ker je vse drago“. Blagor mu, kdor ima družino in letno plačo, ki niti ne dovoljuje, da bi sebe in svoje s celoletnim zaslužkom samo enkrat oblekel! Pa brez ur, verižic in prstanov. In kje je živeti? Zares krasni časi, krasne razmere — pa le za producente, tovarnarje in velike trgovce!

Kje je petrolej? To je vprašanje, ki ga stavlja danes vsa prebivalstvo po mestih in deželi, vso časopisje in vsa javnost. Zdaj so pričeli zimski časi in ljudstvo potrebuje za razsvetljavo petroleja, kar drugače ne more delati in ne more izvrševati svojih dolžnosti napram domovini. Tudi mi smo zato, da se štedi s petrolejem in vsem drugim za razsvetljavo potrebnim materijalom. Ali vsaj toliko se naj ljudstvu razsvetilnih sredstev izroči, kolikor se jih za produktivno delo potrebuje. Razkošje, zabave, plesi, igre, to je vse nepotrebno v tako resnih časih. Ali glavna stvar, ki pride domovini v prid, je delo! In za delo se mora preskrbeti potrebne razsvetljave, ker nam zdaj v zimskem času ljubo sonce noče dovolj dolgo svetiti... Kje je torej petrolej? Nekateri mislijo, da ga ima trgovec na razpolago. Mogoče, da znajo posamezni kramarji na sleparski način par steklenic petroleja na stran spraviti, da ga potem natihiem zamenjajo s tem ali onim blagom. Ali v splošnem je to nemogoče, ker leži ravno na petroleju najhujša kontrola. Trgovci v splošnem niso krivi, pač pa tisti krogi, ki delajo vsemogoče odredbe, ki pa ne gledajo na velike petrolejske gospode! Milijonarji judovskega plemena in judovskih navad so krivi! Ljudstvo pa, ki hoče za domovino delati, da zamoremo vsi skupaj v tej grozoviti vojni vztrajati, to ljudstvo zaman prosi in zahteva petroleja!

Vsako leto eno kraljestvo. „Daily Mail“ je, govoreč o odpotovanju angleških ministrov in generalov v Italijo, zapisala te besede: Nemčija uničuje vsako leto eno kraljestvo. Leta 1914. je uničila Belgijo, leta 1915. Srbijo, leta 1916. Rumunsko in leta 1917. je prišla vrsta na Italijo. Zavezniki pa vsakokrat obetajo pomoč in vsakokrat jo pošljejo

prepozno. — V teh besedah izražajo naši najhujši sovražniki svojo strupeno jezo nad našimi zmagami. V resnici ne uničujemo mi in naši zavezniki raznih kraljestev, marveč ti se sami uničujejo, kajti mi stojimo vendar v odporni vojni! Mi smo za mir, ali ta mir ne sme biti nikdar napisan na naši koži!

Povišanje vzdrževalnine na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo: Zvišanje vojnopodporne pristojbine stopi v veljavo v prvi polovici meseca decembra.

Zmanjšanje dnevne porcije kruha in moke na Dunaju. Z Dunaja poročajo: Zaloge dunajske aprovizacije so se tako zmanjšale, da nameravajo oblasti reducirati dnevno porcijo kruha in moke. Dunaj ima le še moke do konca meseca novembra.

60.000 poštnih zavojev zaplenjenih. Iz Zagreba poročajo, da je tamkajšnja policija na banov ukaz zaplenila vse na pošti oddane zavoje. Število je doseglo do sobote 60.000. Zaplenba se je izvršila radi tega, da se ustavi tihotapstvo iz Zagreba in Hrvatske. Sedaj preiskujejo zaplenjene zavoje.

Novo milijonsko posojilo mesta Praga. Praga najame novo veliko posojilo 60 milijonov kron, ki jih bo porabila za razne investicijske svrhe. Med drugimi za poslopje novega vseučilišča 2 milijona, za stavbo mestnega osrednjega skladišča 2 milijona, za podporo stanovanjske akcije uradnikov, delavcev in obrtnikov 1½ milijona, za nove ulice 2 milijona, za mostove in nabrežja približno 7 milijonov, za kanalizacijo 4 milijone, za električno cestno železnico, nove vozeve in razširjenje omrežja približno 31 milijonov, za stavbo nove plinarne 4½ milijona, za eventualni deficit, ki bi nastal v občinskih dohodkih vsled vojnih posojil 5 milijonov. — Po našem mnenju bi bilo prav dobro, ko bi slavnoznano mesto Praga pričelo misliti bolj pridno tudi na razne druge stvari, tako n. pr. na vojna posojila, na podporo v tej grozoviti vojni zaostalih vdov in sirot, torej na stvari, ki se tičejo domovine same. Seveda, gotove češke in druge stranke stoje na stališču, da Avstrija sploh ni njih domovina; kajti njih strmelnje velja posameznim idejam ljudi, ki niso nikdar v srcu imel, zmisel za avstrijsko državo. Pa tudi stremelnja teh ljudi bodejo minula, kajti — avstrijska misel zmaga!

Izvoz blaga iz Avstrije. Trgovci se opozarjajo, da je v zmislu ministrske naredbe z dne 21. septembra 1917, št. 383, drž. zak. (§ 10) v § 1. označeno blago dovoljeno izvažati le z dovoljenjem c. kr. dež. vlade. Kdor bi hotel tedaj odposlati v § 1. navedene naredbe omenjeno blago, mora, kadar prosi za transportno dovoljenje, navesti katero in koliko blaga, kakor tudi kam namerava to odposlati. Za dovoljenje izvoza je vložiti prošnjo pismeno. Prestopki bi se najstrožje kaznovali.

Razvitek in organizacija trgovine v Črnigori pod avstrijskim gospodstvom. Ko je kupovala ces. kr. vojna uprava najvažnejše produkte zemlje, kakor volno, kože, strojila (tanin) in oljčno olje, so zamogli prodati črnogorski trgovci svoja precej založena skladišča precej drago ter so prišli tako do potrebnega kapitala za nadaljno trgovanje. Da se ljudstvo preskrbi z hajvažnejšimi živlenskimi potrebščinami, osnovan je za celo zemljo pri vojnem generalnem guvernerstvu oddelek za aprovizacijo — sedaj oddelek za blagovni promet, pa za izravni promet z ljudstvom in trgovci okrožna skladišča v Cetinju, Podgorici, Kolašinu, Baru, Nikšiću, Plevlju in Peji, koji zopet imajo mnogo podružnic v svojem okraju. Iz teh skladišč se preskrbujejo najprvo obične s krušnimi izdelki, z moko in soljo za ljudstvo. Ker so cene na drobno za ta skladišča v celi deželi enake, je to uspešno sredstvo proti pretiravanjem cen. Preskrbo trgovcev z blagom iz aprovizacije in monopolskimi izdelki opravljajo isto tako ta skladišča, ki edina proizjajo trgovcu možnost, da se založi z živlenskimi potrebščinami. V koliko dovoljuje otežkočena dobava živlenskih potrebščin iz monarhije, se uvaža razumno velika količina blaga, ki služi aprovizaciji. Prošnje za dovoljenje izvoza blaga iz monarhije v Črnogoro, katere doha-

jajo vedno pogostejše od trgovcev, pošilja aprovizacijski oddelek kompetentnim avstrijskim in ogrskim oblastem. V monarhiji so postavljeni organi, ki imajo služiti kakor posredovalci med trgovskim svetom in prometnimi centralami odnosno trgovci v Črnigori. Tako so osnovane na Dunaju in v Budimpešti ekspoziture blagovnih prometnih central, a njihovo delo obstoji pred vsem v tem, da vplivajo pri centralnih oblasteh, ko rešujejo izvozna, uvozna in prevozna dovoljenja, da dajejo navodila in pojasnila interesom itd. Pri ekspozituri na Dunaju je postavljen tudi en zastopnik blagovno-prometnega oddelka pri vojnem generalnem guvernerstvu v Črnigori. Vsled tega moremo z zadovoljstvom konstatirati, da je uspelo oživljenje trgovskega prometa, kolikor je v danih razmerah sploh mogoče in da se promet vedno bolj razvija.

Zadnji telegrami.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 28. novembra. Nikjer posebnih dogodkov.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 28. novembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na bojišču od Cambraia uvelde je močni ognjeni boj napade, ki jih je obrnil Anglež s svežimi divizijami proti Bourlonu, Fontaine in sosednim našim postojankam. Zapadno od Bourlona razbili so se njegovi napadalni valovi in pred njimi vozeči pancerski avtomobili v našem ognju. Med Bourlonom in Fontainom vdril je sovražnik po večkratnemu brezuspešnemu navalu v našo odprano cono; Bourlon in Fontaine smo mimogredoč izgubili. Vsled ljutega hišnega boja redke angleške zveze razbil je protisunek naše infanterije. Ta je vzela vasi v krasnem naskoku nazaj in vrgla sovražnika zopet v gozd od Bourlona. Več kot 300 vjetih in veliko število strojnih pušk ostalo je v naši roki. Močni ogenj je opesal pri nastopu teme. Krajevni infanterijski boji trajali so do noči.

12.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 28. novembra. V angleškem Kanalu je en nemški podmorski čoln zopet 12.500 brutto-register-ton potopil.

Delno razoroženje na Ruskem?

K.-B. Stockholm, 27. novembra. Glasom poročil iz Haparande je odredil Lenin delno razoroženje. Letnik 1899 se takoj domu pošlje, v kratkem pa mu bodejo sledili drugi letniki. Domu vrtniši se vojaki morajo svoje orožje odboru regimenta izročiti.

Prebivalstvu Štajerske!

V trenutku zgodovinskega pomena je namenila Avstrija razpisati 7. vojno posojilo.

Pošteno mirovno voljo, katero je naš cesar že ob nastopu vlade sveto izjavil in katero so v svečani obliki tudi naši zvesti zavezniki ponovno razodeli, so naši sovražniki dosedaj prav mrzlo zavrnili. Pod geslom vničati militarizem in osvoboditi, tlačene narode, hočejo nadaljevati vojko do uresničenja svojih pravih na povečanje moči in zavojevanja merečih načrtov in stremijo slej ko prej za razkosanje naše domovine.

Zapoved samoohrane nas sili, da dosedaj z božjo pomočjo zmagovito prestalo vojsko z vso močjo in vztrajnostjo nadaljujemo dolelej, da dosežemo častni mir, ki nam zajamči obstoj in prosti razvoj naše države.

S tem visokim ciljem pred očmi se je začel pred nekaj dnevi naš mogočen napad proti italijanski fronti ob Soči. Za Italijo, nezvesto zaveznicu, ki nas je zahrbito napadla, je prišla sedaj ura povračila. Že so izgrčali naši junaki v neodoljivem navalu sovražniku z neizrečenim trudom v 11 soških bitkah zavojevano domaćo zemljo. Gorica, ki smo jo pred enim letom s krvavečim srcem morali prepustiti sovražni premoči, je zopet naša. Trst je zopet oproščen sovražnega ogroženja, in združeni z našimi zvestimi zavezniki udarjamo, že na laških tleh stoječi, proti italijanski glavni moči. Naš ljubljani cesar sam stoji v tem odločilnem boju na čelu zavezniških armad.

Vsiljeno nam nadaljevanje vojske zahteva najete 7. vojne posojila, katero razpisuje vlada z dovoljenjem državnega zbora.

Podpisati je mogoče, kakor se voli:

1. 40letno. davka prosto 5½%no amortizacijsko državno posojilo v kosih po 50, 100, 200, 1000, 2000, 10.000 in 20.000 kron. Obresti se bodejo izplačevale v polletnih obrokih za nazaj dne 1. februarja in 1. avgusta vsakega leta. Posojilo se bo vračevalo v letih 1923 do 1957 na temelju izžrebanj. Vračevalo se bo po popolni imenski vrednosti, med tem ko znaša podpisovalna cena le 92/50 od sto.

2. Davka proste ravnotake 5½%ne državne zakladnice v kosih po 1000, 5000, 10.000 in 50.000 kron, ki se jih bo vrnilo dne 1. avgusta 1926 po polni imenski vrednosti. Podpisovalna cena je določena z 94/50 od sto, obresti se bo naknadno izplačevalo v polletnih obrokih dne 1. februarja in 1. avgusta vsakega leta.

Ker so se poslovalnice za podpisane odrekle ½% ni proviziji, znaša cena sedmega vojnega posojila celo le 92 kron oziroma 94 kron za 100 kron imenske vrednosti.

Če se vpošteva, da se bo vojno posojilo svoječasno vračevalo po polni imenski vrednosti, se poda za vplačano glavnico sledeče obrestovanje:

a) pri 40letnem državnem posojilu v slučaju izžrebanja

leta 1923	750%
„ 1932	642%
„ 1942	618%
„ 1952	610%
„ 1957	907%

b) pri državnih zakladnicah 641%.

Podpisovalni rok se prične v ponedeljek, dne 5. novembra 1917 in se neha v ponedeljek dne 3. decembra 1917, ob 12. uri dopoldne.

Priglasiti se more pri vseh poštinih uradih, davkarjih, bankah, hranilnicah, združnih kreditnih zavodih in šolskih nabiralščih, kjer je dobiti tudi vsa natančnejša pojasnila.

Vojnoposojilne papirje je mogoče kot take vporabljati za plačevanje davka od vojnih dobičkov. Prodaja vojnega posojila je tudi med dobo njegovega obteka vsakomur mogoča pri vseh poštinih uradih potom poštne hranilnice.

Kakor pri prejšnjih posojilih, dovoljujejo avstro-ogrska banka in vojnoposojilna blagajna v svrhu nabave vojnega posojila pod jako ugodnimi pogoji posojila na vrednostnice, slednja blagajna tudi na hipotekarne terjatve.

Vloge pri vseh kreditnih zavodih postajajo vsled velikih dohodkov mnogih vlagateljev iz vojnih dobav ter iz nepričakovano dobro vspele letine vedno večje. Predpogoji za sijajen uspeh 7. vojnega posojila so torej dani, če le doma vsvoj dolžnost napram državi vnotako popolno in docela izpolnimo, ko naši hrabi vojaki na fronti.

Krasen vzgled nam je dala Nemška država, 12½ milijarde mark je podalo podpisane 7. nemškega vojnega posojila. Tudi mi hočemo zastaviti vse sile, da dosežemo pri 7. vojnem posojilu uspeh, ki se ga more vredno pridruževati neprimernim dejanjem naših slavnih armad.

Kjer je treba blago in kri zastaviti za cesarja in državo, tam niso Štajerci nikdar zaostali.

Vsak, ki po svojih močeh podpiše vojno posojilo, pomore izvojevati časten mir in nadalje, ker zmanjša podpisovanje vojnega posojila obtek bankovcev, tudi odstraniti enega izmed najbistvenjših vzrokov vladajoče druginje.

Zato podpišite 7. vojno posojilo!

Gradec, dne 1. novembra 1917.

C. kr. namestnik: CLARY.

Gospodarske.

Napenjanje goveje živine.

Jeseni, ko se prične paša in krmljenje s svežo mlado travo, se množe slučajji napenjanja pri govedih. Radi današnje visoke vrednosti živine se mora preprečiti vsaka izguba iste, vsled česar je gotovo na mestu, da opominimo na ravnanje pri naphovanju živine.

Pri lahkem napenjanju se uporabljajo najprej vnanja sredstva. Dobro je postaviti žival s sprednjimi nogami na višje mesto, da trebuh nazaj tišči in oslabi pritisk prečne mreje in dihalnih organov. Nato naj se skuša odvajati nabrane pline s pritiskom na lev teščaj, kar bode provzročalo živali kolcanje. Okoli gobca naj se ji natakne ovov s slame.

Mnogokrat pa je to ravnanje nezadostno in se nabirajo plini v trebuhu dalje. V takih slučajih je treba na pline uplivaajočih sredstev; prav dober je močno razredčeni salmijak (dve kavini žlici na ½ do 1 l. mlačne vode). Z večjim ali manjšim uspehom se uporablja tudi milnica, mesna juha, apnena voda i. t. d. Ako pa je treba žival doklati, naj se ne uporablja tvarin, katere bi dale mesu slab okus, kakor petrol, terpenin i. t. d. Kadar se dajejo živini kaka zdravila, naj se pazi, da se z istimi ne zanese drugih škodljivih tvarin.

Ako pa notranja sredstva tudi ne pomagajo, potem vzemi cev za čiščenje želodca. V ta namen drži glavo živali stegnjeno, potegni njen jezik iz gobca na stran in vplji z oljem namazano cev počasi in previdno v želodec. Pri tem naj se postavi žival s sprednjimi nogami na višje mesto, da se množina hrane pomakne nazaj, ker se pogostokrat glava cevi zapči v hrano in potem izostane uspeh.